

CENTENARIO NACIMIENTO
CARDENAL **TARANCÓN**
1907-2007

WWW.CARDENALTARANCÓN.ORG

Vicente Enrique y Tarancón nació el 14 de mayo de 1907 en Burriana en el seno de una familia de tradición agraria. Su temprana y firme vocación religiosa le llevó al Seminario de Tortosa y de allí a doctorarse en Teología en la Universidad Pontificia de Valencia, para ser ordenado sacerdote el 1 de noviembre de 1929, con 22 años. Sus primeros pasos en la Iglesia los dio como coadjutor y organista en Vinaròs.

En 1931, coincidiendo con el inicio de la Segunda República, el obispo de Tortosa lo destina temporalmente a la Casa del Consiliario en Madrid, donde participó en la campaña itinerante de promoción del movimiento de Acción Católica. En 1938, con 31 años, regresa a Vinaròs, pero ya como párroco y arcipreste. La guerra entre los españoles marcó el carácter de Tarancón y cinceló su compromiso a favor de la reconciliación.

Del Arciprestazgo de Vinaròs pasó al de Vila-real en julio de 1943 y abandonó Vila-real dos años después al recibir en 1945 una carta del Nuncio del Vaticano con la que la Santa Sede lo nombraba obispo de Solsona. Con 38 años, era el obispo más joven de España. Vicente Enrique y Tarancón fue consagrado por el obispo Manuel Moll y Salord en la Iglesia Arciprestal de El Salvador de Burriana.

Su labor en la cátedra leridana se prolongó 18 años, un largo período de tiempo que se relacionó con la pastoral de marzo de 1950 “El pan nuestro de cada día”, en la que Tarancón denunciaba la situación de penuria, hambre y escasez que vivían los más desfavorecidos y que resultó ofensiva para algunas autoridades del régimen. Pese a ello, fue nombrado a mediados de los años 50 secretario del Episcopado Español. Tarancón participó en el Concilio Vaticano II (1962-1965), durante el cual la Iglesia cambió de papado. La llegada a la Cátedra de San Pedro de Pablo VI en 1963 hizo que, sólo un año después, la Santa Sede trasladara a Tarancón de la Diócesis de Solsona al Arzobispado de Oviedo, donde permanecería cinco años.

En 1969 fue elegido por unanimidad como académico de número de la Real Academia Española de la Lengua. Ese mismo año, el Papa Montini lo nombra arzobispo de Toledo, Primado de España y cardenal. Dos años más tarde, en 1971, la Santa Sede le asigna el cargo de administrador apostólico de la Archidiócesis de Madrid-Alcalá e, inmediatamente después, el obispado de esta sede.

La confianza depositada por Pablo VI en el Cardenal Tarancón terminó de confirmarse con su nombramiento ese mismo año como presidente de la Conferencia Episcopal Española, cargo que ocuparía una década. También en 1971, el 13 de septiembre, Vicente Enrique y Tarancón presidió la autocrítica Asamblea Conjunta de Obispos y Sacerdotes, que concluyó que los pastores de la Iglesia

debían ponerse al servicio de la reconciliación de las dos Españas y rechazar la diferencia entre vencedores y vencidos de la posguerra, lo que situó al cardenal en el centro de una agria polémica.

El final de la década de los 60 y el principio de la de los 70 evidenciaron el carácter valiente y aperturista del cardenal Tarancón, que publicó documentos sobre la libertad religiosa, la libertad sindical o sobre la pobreza política, económica y cultural. En 1971 se celebró, bajo su presidencia, la polémica Asamblea Conjunta de Obispos y Sacerdotes, y desde ese año también ocupó la presidencia de la Conferencia Episcopal Española hasta 1981. El cardenal Tarancón fue una de las figuras más destacadas en la época de transición de la Iglesia española desde el franquismo a la “democracia”, y mantuvo contactos con todos los sectores sociales y partidos políticos, entonces en la clandestinidad.

Vicente Enrique y Tarancón ofició la misa funeral por el funeral del presidente del Gobierno, el almirante Luis Carrero Blanco, asesinado por ETA. Tras la misa, sectores franquistas y ultras se dirigieron al cardenal con el famoso grito “Tarancón, al paredón”. El prelado también ofició el funeral por la muerte de Francisco Franco el 20 de noviembre de 1975 y presidió días después la Misa del Espíritu Santo, en la que Juan Carlos de Borbón fue coronado Rey de España. En sus homilias, el cardenal abogó por la reconciliación y defendió los derechos humanos y las libertades.

En el año 1978 Vicente Enrique y Tarancón participó en el cónclave de agosto para elegir al nuevo papa, tras la muerte de Pablo VI, y su candidatura tuvo firmes defensores. El breve apostolado de 33 días de Juan Pablo I convocó de nuevo a Tarancón al cónclave celebrado en octubre, del que salió elegido Karol Wojtyła como el nuevo Papa Juan Pablo II.

En abril de 1983 presentó su renuncia a la Santa Sede como responsable de la Archidiócesis de Madrid-Alcalá y fijó su retiro en una finca del término municipal de Almassora, cercana a Vila-real. En 1985 fue designado por la unanimidad de Les Corts Valencianes como miembro del Consell Valencià de Cultura. En 1994, dos meses después de ser investido Doctor Honoris Causa por la Universitat Politècnica de València, murió de cáncer de pulmón en el hospital de la Casa de la Salud de Valencia. Era el 28 de noviembre y tenía 87 años. Los restos mortales de Vicente Enrique y Tarancón reposan en la Colegiata de San Isidro, en Madrid.

Vicente Enrique i Tarancón va nèixer el 14 de maig de 1907 a Burriana, en el si d'una família de tradició agrària. La seua primerenca i ferma vocació religiosa el va dur al Seminari de Tortosa i d'allí a doctorar-se en Teologia en la Universitat Pontifícia de València, per a ser ordenat sacerdot l'1 de novembre de 1929, amb 22 anys. Les primeres passes a l'Església les va fer com a coadjutor i organista a Vinaròs.

El 1931, coincidint amb l'inici de la Segona República, el bisbe de Tortosa el destina temporalment a la Casa del Consiliari a Madrid, on va participar en la campanya itinerant de promoció del moviment d'Acció Catòlica. El 1938, amb 31 anys, torna a Vinaròs, però ja com a rector i arxiprest. La guerra entre els espanyols va marcar el caràcter de Tarancón i va cisellar el seu compromís a favor de la reconciliació.

De l'Arxiprestat de Vinaròs va passar al de Vila-real al juliol de 1943, i va abandonar aquesta ciutat dos anys després, quan el 1945 va rebre una carta del nunci del Vaticà per la qual la Santa Seu el nomenava bisbe de Solsona. Amb 38 anys era el bisbe més jove d'Espanya. Vicente Enrique i Tarancón va ser consagrat pel bisbe Manuel Moll i Salord a l'església arxiprestal del Salvador de Burriana.

La seua tasca en la càtedra solsonina es va perllongar 18 anys, un llarg període de temps que es va relacionar amb la pastoral de març de 1950 "El pa nostre de cada dia", en la qual Tarancón denunciava la situació de penúria, fam i escassetesa que vivien els més desfavorits, i que va resultar ofensiva per a algunes autoritats del règim. Malgrat això, va ser nomenat a mitjans dels anys 50 secretari de l'Episcopat espanyol. Tarancón va participar en el Concili Vaticà II (1962-1965), durant el qual l'Església va canviar de papat. L'arribada a la càtedra de sant Pere de Pau VI el 1963 va fer que, només un any més tard, la Santa Seu traslladara Tarancón de la diòcesi de Solsona a l'arquebisbat d'Oviedo, on romandria cinc anys.

El 1969 va ser triat per unanimitat acadèmic de número de la Reial Acadèmia Espanyola de la llengua. Aquell mateix any, el papa Montini el nomena arquebisbe de Toledo, primat d'Espanya i cardenal. Dos anys més tard, el 1971, la Santa Seu li assigna el càrrec d'administrador apostòlic de l'arxidiòcesi de Madrid-Alcalá i, immediatament després, el bisbat d'aquesta seu. La confiança dipositada per Pau VI en el cardenal Tarancón va acabar de confirmar-se amb el seu nomenament aquell mateix any com a president de la Conferència Episcopal Espanyola, càrrec que ocuparia una dècada. També el 1971, el 13 de setembre, Vicente Enrique i Tarancón va presidir

l'autocrítica Assemblea Conjunta de Bisbes i Sacerdots, que va concloure que els pastors de l'Església havien de posar-se al servei de la reconciliació de les dues espanyes i rebutjar la diferència entre vencedors i vençuts de la postguerra, cosa que va situar el cardenal al centre d'una agra polèmica.

El final de la dècada dels 60 i el principi de la dels 70 van evidenciar el caràcter valent i aperturista del cardenal Tarancón, que va publicar documents sobre la llibertat religiosa, la llibertat sindical o sobre la pobresa política, econòmica i cultural. El 1971 es va celebrar, sota la seua presidència, la polèmica Assemblea Conjunta de Bisbes i Sacerdots, i des d'aquell any també va ocupar la presidència de la Conferència Episcopal Espanyola fins a 1981. El cardenal Tarancón va ser una de les figures més destacades en l'època de transició de l'Església espanyola des del franquisme a la democràcia, i va mantindre contactes amb tots els sectors socials i partits polítics, llavors en la clandestinitat.

Vicente Enrique i Tarancón va oficiar la missa funeral pel funeral del president del Govern, l'almirall Luis Carrero Blanco, assassinat per ETA. Després de la missa, sectors franquistes i altres es van dirigir al cardenal amb el famós crit de *Tarancón, al paredón* ("afuselleu Tarancón"). El prelat també va oficiar el funeral per la mort de Francisco Franco el 20 de novembre de 1975 i va presidir dies després la Missa de l'Esperit Sant, en la qual Joan Carles de Borbó va ser coronat rei d'Espanya. En les seues homilies, el cardenal va advocar per la reconciliació i va defensar els drets humans i les llibertats.

L'any 1978 Vicente Enrique i Tarancón va participar en el conclave d'agost per triar al nou papa, després de la mort de Pau VI, i la seua candidatura va tindre fermes defensors. El breu apostolat de 33 dies de Joan Pau I va convocar de nou Tarancón al conclave celebrat a l'octubre, del que va eixir triat Karol Wojtyła com a nou papa amb el nom de Joan Pau II.

A l'abril de 1983 va presentar la seua renúncia a la Santa Seu com a responsable de l'arxidiòcesi de Madrid-Alcalá i va fixar el seu retir en una finca del terme municipal d'Almassora, propera a Vila-real. El 1985 va ser designat per la unanimitat dels Corts Valencianes membre del Consell Valencià de Cultura. El 1994, dos mesos després de ser investit doctor honoris causa per la Universitat Politècnica de València, va morir de càncer de pulmó a l'hospital de la Casa de la Salut de València. Era el 28 de novembre i tenia 87 anys. Les restes mortals de Vicente Enrique i Tarancón reposen a la col·legiata de San Isidro, a Madrid.